

Quan l'esport es fa art

El doctor Ángel Uranga, pintor i investigador

RAMON BALIUS I JULI

La majoria de lectors deu pensar que parlarem d'un company metge i pintor. N'hi ha hagut i n'hi ha, però res resta més lluny de la realitat que la nostra intenció en aquest moment. Ens referirem a l'extraordinari pintor basc Ángel Uranga, el qual després de llicenciar-se l'any 1984 en Belles Arts per la Universitat del País Basc, deu anys després va presentar la seva tesi doctoral a la mateixa Universitat. El seu treball va merèixer la màxima qualificació: *Excel·lent cum laude per unanimitat*. Creiem no equivocar-nos en afirmar que és l'únic artista pintor que recor-

dem que ha obtingut el títol de *Doctor en Belles Arts*.

Per a nosaltres, que som universitaris, aquesta titulació té una importància capital. És el primer artífex que fa justa ostentació d'aquesta categoria acadèmica, en les seves notes biogràfiques. Són molts els artistes, antics i actuals, que parlen del seu pas per les escoles de belles arts. Però són ben pocs els qui ens asabenten de la durada dels seus estudis universitaris i força aquells que manifesten que van abandonar-los, sense donar explicacions del perquè, o que van fer-ho per diferències d'opinió artística o

Figura 1

Fórmula 1. Incompatibilitat de medis s/lii. 89 × 116 cm.



conceptual amb el professorat. Sembla existir, algunes vegades, un cert sentit de menyspreu pel paper que l'escola ha tingut en la formació del personatge.

Sabem que Àngel Uranga durant i després dels cursos universitaris va iniciar treballs d'investigació, gràcies a la seva iniciativa i a l'ajuda de beques de la Diputació Foral de Guipúscoa (1981). Aquests treballs van continuar al mateix temps que desenvolupava amb èxit la carrera professional. Les exposicions individuals al País Basc, Espanya i Europa s'iniciaren el 1981 i s'intensificaren a partir de 1990. Presentar la tesi doctoral després de deu anys de la llicenciatura, quan s'està triomfant professionalment, representa una més gran responsabilitat científica i social que cal valorar molt positivament.

La tesi es titulava *Análisis y experimentación de la incompatibilidad de medios en una práctica pictórica específica*, un tema íntimament lligat amb les característiques tècniques de les seves obres. El treball va ser publicat l'any 2003 pel Servei Editorial de la Universitat del País Basc i tot i que va encapçalat amb els veritables cognoms de l'autor –Àngel González Andrés–, en la totalitat de l'obra, pàgina rere pàgina, hi ha constància del seu nom artístic: Àngel Uranga. El volum, de 285 pàgines, està il·lustrat per múltiples imatges d'anàlisi pictòrica.

Segons que s'explica en la introducció a la tesi, aquesta va sorgir en voler estudiar objectivament el seu habitual procediment pictòric. Aquest és una tècnica en la qual utilitza simultàniament oli i aigua, per obtenir textures adequades a les diverses situacions pictòriques. Uranga proposa anomenar aquest mètode *incompatibilitat de medis* i hi aconsegueix obres gairebé hiperrealistes, però àmpliament obertes a l'abstracció, que proporcionen a l'observa-

Figura 2

Fórmula 1. Incompatibilitat de medis s/lii. 89 × 116 cm.



Figura 3

Fórmula 1. Incompatibilitat de medis s/lii. 89 × 116 cm.



Figura 4 Fórmula 1. Incompatibilitat de medis s/lli
195 × 195 cm.



Figura 6 Fórmula 1. Incompatibilitat de medis s/lli
195 × 195 cm.



dor una sensació d'inacabades. La base de la recerca, que és essencialment analítica i experimental, hem de confessar que s'escapa totalment de la nostra comprensió. Pensem que és fonamental la conclusió amb la qual finalitza la introducció: *“teoria i pràctica poden anar juntes en pintura”*.

Les creacions d'Uranga són d'una gran bellesa i plasticitat. Las temàtiques són variades, diverses i distintes. La natura té una àmplia representació en els camps de blat i d'oliveres, en escenes de verema i molt especialment en imatges de platja amb ambient estiuenc de ban-yistes o en situacions de pesca. El pintor

basc sempre s'ha interessat per figuracions d'urbanisme. En la seva obra, s'hi troben estudis de grans ciutats com Nova York, de la qual ha fet una anàlisi àmplia i detallada, o de poblacions petites, com el mateix Zarautz. En general, les seves teles plantegen situacions plàcides i tranquil·les que certament contras-

Figura 5 Fórmula 1. Incompatibilitat de medis s/lli
89 × 116 cm.



Figura 7 Fórmula 1. Incompatibilitat de medis s/lli
114 × 146 cm.



Figura 8 Motos. Incompatibilitat de medis s/lli 89 × 116 cm.



Figura 9 Motos. Incompatibilitat de medis s/lli 89 × 116 cm.



Figura 10 Motos. Incompatibilitat de medis s/lli 77 × 92 cm.



ten amb les creacions que tot seguit comentarem i presentarem.

Ens referim a obres relacionades amb escenes de velocitat extrema, protagonitzades per automòbils de Fórmula 1 i per motos de competició, realitzades entre els anys 2004 i 2005. És un argument nou, creiem que únic, en l'obra d'un pintor. Són teles d'un colorit espectacular, especialment les automobilístiques, pintades segons la seva tècnica específica i personal de la incompatibilitat de medis sobre lli. Creiem que aquest procediment és idoni per a aquesta temàtica, ja que les seves característiques, especialment la sensació de realisme inacabat, proporcionen una textura

que dona un ambient de velocitat en tots els elements que participen en l'acció.

Des del 1981, any en què va fer la primera exposició a Zarautz, és incontestable la llista de les que l'han seguida arreu del món. Algunes d'aquestes mostres, amb presentació de la col·lecció de "velocitat", s'han organitzat en circuits especialitzats, com el de Catalunya (de Fórmula 1, l'any 2004; de motos, l'any 2005) i al Trade Center de Mònaco (de Fórmula 1, l'any 2004). En la seva última exposició celebrada en l'Euroestars de València (2006), ha presentat algunes imatges de velers de competició, possiblement pensant en la Copa Amèrica

que se celebrarà en 2007 en aquesta ciutat.

Àngel Uranga està íntimament lligat a la vida artística del seu país. Els anys 1996-1997 va exercir de professor de pintura a la Universitat del País Basc. Actualment i des de fa molt anys és assessor de la direcció del Museu de Zarautz per a temes artístics. L'any 2003 el Museu va crear el projecte *Hi bai artista! (Tu sí que ets artista!)*, per efectuar una divulgació de l'art vinculat a Zarautz. En aquest projecte, en el qual els artistes obren les portes dels seus tallers al públic, fan la seva tasca professional davant seu i responen les seves preguntes, Àngel Uranga, col·laborant-hi des del principi, n'ha estat el primer participant.